

6. SINIF

FEN
BİLİMLERİ

KONU ÖZETLİ
Soru Bankası

Gazi CEYLAN

 EVRENSEL
İLETİŞİM
YAYINLARI

6. SINIF

FEN BİLİMLERİ KONU ÖZETLİ SORU BANKASI

Copyright ©
Evrensel İletişim Yayın Dağıtım
San. Tic. Ltd. Şti.

Bu kitabın her hakkı
EVRENSEL İLETİŞİM LTD. ŞTİ.'e aittir.

Hangi amaçla olursa olsun, bu kitabın tamamının
ya da bir kısmının, kitabı yayınlayan yayınevinin
önceden izni olmaksızın elektronik, mekanik,
fotokopi ya da herhangi bir kayıt sistemi ile
çoğaltılması, yayınlanması ve depolanması yasaktır.

**EVRENSEL
İLETİŞİM
YAYINLARI**

Yeni Ziraat Mah. 655. Sk. No: 15/A
Altındağ / ANKARA

Tel: (0312) 384 65 00

Faks: (0312) 384 61 00

email: evrensel@evrenseliletisim.com.tr

www.evrenseliletisim.com.tr

Genel Yayın Yönetmeni
Engin KARAPINAR

Yazar
Gazi CEYLAN

Dizgi - Tasarım
Zeynep AKARSU

Basım Yeri
Tarcan Matbaacılık

ISBN
978 - 605 - 7958 - 03 - 7

İSTİKLÂL MARŞI

Korkma, sönmez bu şafaklarda yüzen al sancak;
Sönmeden yurdumun üstünde tüten en son ocak.
O benim milletimin yıldızıdır, parlayacak;
O benimdir, o benim milletimindir ancak.

Çatma, kurban olayım, çehreni ey nazlı hilâl!
Kahraman ırkıma bir gül! Ne bu şiddet, bu celâl?
Sana olmaz dökülen kanlarımız sonra helâl.
Hakkıdır Hakk'a tapan milletimin istiklâl.

Ben ezelden beridir hür yaşadım, hür yaşarım.
Hangi çılgın bana zincir vuracakmış? Şaşarım!
Kükremiş sel gibiyim, bendimi çiğner, aşarım.
Yırtarım dağları, enginlere sığmam, taşarım.

Garbın âfâkını sarmışsa çelik zırhlı duvar,
Benim iman dolu göğsüm gibi serhaddim var.
Ulusun, korkma! Nasıl böyle bir imanı boğar,
Medeniyet dediğin tek dişi kalmış canavar?

Arkadaş, yurduma alçakları uğratma sakın;
Siper et gövdeni, dursun bu hayâsızca akın.
Doğacaktır sana va'dettiği günler Hakk'ın;
Kim bilir, belki yarın, belki yarından da yakın

Bastığın yerleri toprak diyerek geçme, tanı:
Düşün altındaki binlerce kefensiz yatanı.
Sen şehit oğlusun, incitme, yazıktır, atanı:
Verme, dünyaları alsan da bu cennet vatanı.

Kim bu cennet vatanın uğruna olmaz ki feda?
Şüheda fışkıracak toprağı sıksan, şüheda!
Cânı, cânânı, bütün varımı alsın da Huda,
Etmesin tek vatanımdan beni dünyada cüda.

Ruhumun senden İlahî, şudur ancak emeli:
Değmesin mabedimin göğsüne nâmahrem eli.
Bu ezanlar -ki şehadetleri dinin temeli-
Ebedî yurdumun üstünde benim inlemeli.

O zaman vecd ile bin secde eder -varsa- taşım,
Her cerâhamdan İlahî, boşanıp kanlı yaşım,
Fışkırır ruh-ı mücerret gibi yerden na'sım;
O zaman yükselerek arşa değer belki başım.

Dalgalar sen de şafaklar gibi ey şanlı hilâl!
Olsun artık dökülen kanlarımın hepsi helâl.
Ebediyyen sana yok, ırkıma yok izmihlâl;
Hakkıdır hür yaşamış bayrağımın hürriyyet;
Hakkıdır Hakk'a tapan milletimin istiklâl!

Mehmet Âkif Ersoy

GENÇLİĞE HİTABE

Ey Türk gençliği! Birinci vazifen, Türk istiklâlini, Türk Cumhuriyetini, ilelebet muhafaza ve müdafaa etmektir.

Mevcudiyetinin ve istikbalinin yegâne temeli budur. Bu temel, senin en kıymetli hazinendir. İstikbalde dahi, seni bu hazineden mahrum etmek isteyen dâhilî ve hâricî bedhahların olacaktır. Bir gün, istiklâl ve cumhuriyeti müdafaa mecburiyetine düşersen, vazifeye atılmak için, içinde bulunacağın vaziyetin imkân ve şeraitini düşünmeyeceksin! Bu imkân ve şerait, çok namüsaî bir mahiyette tezahür edebilir. İstiklâl ve cumhuriyetine kastedecek düşmanlar, bütün dünyada emsali görülmemiş bir galibiyetin mümessili olabilirler. Cebren ve hile ile aziz vatanın bütün kaleleri zapt edilmiş, bütün tersanelerine girilmiş, bütün orduları dağıtılmış ve memleketin her köşesi bilfiil işgal edilmiş olabilir. Bütün bu şeraitten daha elîm ve daha vahim olmak üzere, memleketin dâhilinde iktidara sahip olanlar gaflet ve dalâlet ve hattâ hıyanet içinde bulunabilirler. Hattâ bu iktidar sahipleri şahsî menfaatlerini, müstevlîlerin siyasî emelleriyle tevhit edebilirler. Millet, fakr u zaruret içinde harap ve bîtap düşmüş olabilir.

Ey Türk istikbalinin evlâdı! İşte, bu ahval ve şerait içinde dahi vazifen, Türk istiklâl ve cumhuriyetini kurtarmaktır. Muhtaç olduğun kudret, damarlarındaki asil kanda mevcuttur.

Mustafa Kemal Atatürk

ÜNİTE - 1 : GÜNEŞ SİSTEMİ VE TUTULMALAR – DÜNYA VE EVREN

Güneş Sistemi	8-12
Güneş ve Ay Tutulması.....	13-14
Ünite Değerlendirme Testi	15-16
1. Ünite Etkinlikler.....	17-20

ÜNİTE - 2 : VÜCUDUMUZDAKİ SİSTEMLER

Destek ve Hareket Sistemi	22-29
Sindirim Sistemi.....	30-34
Dolaşım Sistemi.....	35-46
Solunum Sistemi.....	47-51
Boşaltım Sistemi.....	52-54
Ünite Değerlendirme Testi	55-59
2. Ünite Etkinlikler.....	60-66

ÜNİTE - 3 : KUVVET

Kuvvet.....	68-73
Sabit Süratli Hareket.....	74-78
Ünite Değerlendirme Testi	79-88
3. Ünite Etkinlikler.....	89-93

ÜNİTE - 4 : MADDE VE ISI / MADDE VE DOĞASI

Maddenin Tanecikli Yapısı	96-99
Yoğunluk.....	100-105
Madde ve Isı	106-109

Yakıtlar.....	110-111
Ünite Değerlendirme Testi	112-116
4.Ünite Etkinlikler.....	117-120

ÜNİTE - 5 : SES NASIL YAYILIR?

Ses Nasıl Yayılır?	122-128
Ses Yansıması (Yankı)	129-130
Sesin Soğurulması	131-132
Ses Yalıtımı	133-135
Akustik.....	136-137
Ünite Değerlendirme Testi	138-147
5. Ünite Etkinlikler.....	148-152

ÜNİTE - 6 : VÜCUDUMUZDAKİ SİSTEMLER VE SAĞLIĞI / CANLILAR VE YAŞAM

Denetleyici ve Düzenleyici Sistemler.....	154-159
İç Salgı Bezleri.....	160-164
Duyu Organları	165-175
Sistemlerin Sağlığı.....	176-177
Ünite Değerlendirme Testi	178-180
6. Ünite Etkinlikler.....	181-186

ÜNİTE - 7 : ELEKTRİĞİN İLETİMİ / FİZİKSEL OLAYLAR

İletken ve Yalıtkan Maddeler	188-193
Elektriksel Direnç.....	194-201
Ünite Değerlendirme Testi	202-205
7. Ünite Etkinlikler.....	206-210

CEVAP ANAHTARLARI211

FEN BİLİMLERİ

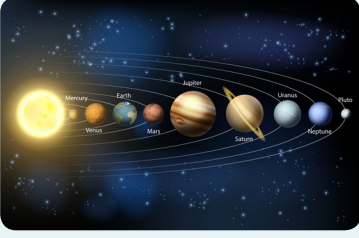
1. ÜNİTE

GÜNEŞ SİSTEMİ VE TUTULMALAR / DÜNYA VE EVREN

KİLİT BİLGİ

GÜNEŞ SİSTEMİ

Güneş'in ve onun etrafında belirli yörüngelerde hareket eden gezegenlerin, uyduların, kuyruklu yıldızların bulunduğu gök cisimleri topluluğudur. Güneş sistemindeki ısı ve ışık kaynağı Güneş'tir.

Gezegenler

Bir yıldızın etrafında dönen büyük gök cisimlerine gezegen denir.

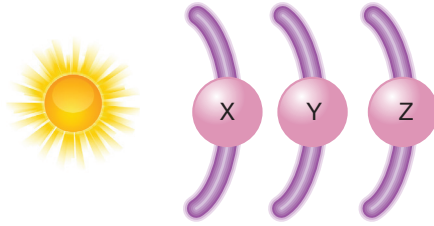
Gezegenler sönmüş katılaşmış çevresine ısı ve ışık saçmayan gök cisimleridir.

Gezegenler yıldızlardan aldıkları ışığı yansıtarak görülebilir.

1. Aşağıdakilerden hangisi Güneş Sisteminde yer alan bir gezegen değildir?

- A) Jüpiter B) Uranüs
C) Dünya D) Plüton

2.

Yukarıda verilen resimde Güneş Sisteminde bulunan X, Y, Z gezegenleri ve Güneş'e olan uzaklıkları verilmiştir.

Buna göre X, Y, Z gezegenleri aşağıdakilerden hangisi olabilir?

X	Y	Z
A) Merkür	Mars	Venüs
B) Dünya	Jüpiter	Neptün
C) Satürn	Jüpiter	Uranüs
D) Venüs	Mars	Dünya

3. Aşağıdaki gezegenlerden hangisinde uydu sayısı en çoktur?

- A) Satürn B) Dünya
C) Jüpiter D) Uranüs

4. Güneş'e en yakın ve en uzak gezegen aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Merkür-Neptün
B) Venüs-Neptün
C) Merkür-Uranüs
D) Venüs-Uranüs

5. Aşağıdakilerden hangisi Güneş sisteminin en büyük gezegenidir?

- A) Dünya B) Jüpiter
C) Satürn D) Mars

6. Aşağıda verilen gezegenlerden hangisinin hem uydusu hem de halkası yoktur?

- A) Satürn B) Neptün
C) Mars D) Uranüs

7. Aşağıda verilen gezegenlerden hangisinin uydusu yoktur?

- A) Venüs B) Jüpiter
C) Dünya D) Satürn

8. Aşağıda verilen Güneş Sistemine ait gezegenlerden hangisi en küçüktür?

- A) Dünya B) Satürn
C) Mars D) Merkür

9. I. Çoban yıldızı a.Neptün
II. Uranüs'ün ikizi b.Mars
III. Kızıl gezegen c.Venüs

Yukarıda verilen ifadeler ve gezegenler eşleştirildiğinde aşağıdakilerden hangisi doğru olur?

- A) I. c B) I. a C) I. a D) I. c
II.a II. c II.b II. b
III.b III. b III.c III.a

10. **Gezegenler ile ilgili aşağıda verilen ifadelerden hangisi yanlıştır?**

- A) Yıldızlardan gelen ısı ve ışığı yansıtır.
B) Yıldızların etrafında dolanma hareketi yapar.
C) Soğuktur.
D) Yıldızlardan büyüktür.

11. **Meteorlar ile ilgili aşağıda verilen ifadelerden hangisi yanlıştır?**

- A) Kuyruklu yıldızlardan koparak oluşur.
B) Isı ve ışık kaynağıdır.
C) Yeryüzüne düşenlere göktaşı denir.
D) Atmosferde sürtünmeden dolayı yanan taş ve kaya parçalarıdır.

12. **Yıldız kayması olarak bilinen olay aşağıda verilen gök cisimlerinin hangisi tarafından oluşur?**

- A) Takımyıldızı B) Güneş
C) Meteor D) Ay

13. **Güneş Sistemi ile ilgili;**

- I. Gezegenlerin birbirinden farklı yörüngeleri vardır.
II. Farklı büyüklükte 8 gezegen bulunur.
III. Güneş'e en yakın gezegen Venüs'tür.

İfadelerinden hangileri doğrudur?

- A) I ve II B) II - III
C) I ve III D) I - II - III

14. **Satürn gezegeni ile ilgili aşağıdaki ifadelerden hangisi yanlıştır?**

- A) Güneş Sistemi'nin en büyük 2. Gezegenidir.
B) En büyük uydusu Titan'dır.
C) Güneş'e en yakın 7. gezegendir.
D) Halkası vardır.

KİLİT BİLGİ

Gezegenlerin Özellikleri

- Güneş sisteminde sekiz gezegen vardır.
- Gezegenlerin hepsi Güneş çevresinde saat yönünün tersinde dolanır.
- Gezegenler Güneş etrafında dolandıkları gibi, kendi eksenleri etrafında da dönerler.
- Güneş kütle çekim kuvvetiyle bütün gezegenleri kendine doğru çeker. Bu çekim kuvvetinden dolayı gezegenler Güneş'in çevresinde belirli bir yörüngede hareket ederler.
- Gezegenler Güneş'e farklı uzaklıktadır, yörüngeleri elips şeklindedir.
- Güneşe en yakın gezegen Merkür, en uzak gezegen Neptün'dür.
- Gezegenler hem kendi eksenini etrafında hem de Güneş etrafında dönerlerken Samanyolu galaksisinin etrafında da dönmüş olurlar.

KİLİT BİLGİ

Gezegenlerin Güneş'e olan uzaklıkları

Merkür, Venüs, Dünya, Mars, Jüpiter, Satürn, Uranüs, Neptün'dür. (Plüton cüce gezegen sınıfındadır)

(Ezberlemek için kısaltması: Meraklı Vedat Dünkü Maçta Jaleye Sordu Umut Nasıldı)

Gezegenleri büyüklüklerine göre (büyükten küçüğe) sıralaması

Jüpiter, Satürn, Uranüs, Neptün, Dünya, Venüs, Mars, Merkür

İç gezegenler (Karasal gezegenler)

Merkür, Venüs, Dünya ve Mars gezegenleri iç gezegenleridir.

Yoğunluk ve kayalık biçimleri benzerdir.

Halkaları bulunmaz.

Güneş'e yakındır. (İç yörüngede bulunur.)

Dış gezegenler (Gaz gezegenler)

Jüpiter, Satürn, Uranüs ve Neptün dış gezegenlerdir.

Büyük kısmı gazlardan oluşmuştur.

Güneş sisteminin dış yörüngesinde bulunurlar.

1. I. Güneş'e en yakın gezegendir.
- II. Güneş'e en uzak gezegendir.
- III. Güneş Sistemi'nin en büyük gezegendir.

Yukarıda verilen bilgiler göre I, II - III hangi gezegenlerdir?

	I	II	III
A)	Merkür	Uranüs	Satürn
B)	Merkür	Neptün	Jüpiter
C)	Venüs	Uranüs	Jüpiter
D)	Venüs	Neptün	Satürn

2. Dünya ile yaklaşık aynı büyüklükte olduğu için "Dünya'nın ikizi" olarak adlandırılan gezegen aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Venüs B) Merkür
C) Mars D) Jüpiter

3. Dünya ile ilgili aşağıda verilen ifadelerden hangisi yanlıştır?

- A) Güneş'e en yakın 3. gezegendir.
B) Güneş sisteminde üzerinde canlıların yaşadığı tek gezegendir.
C) Halkası yoktur, bir uydusu vardır.
D) En büyük 2. gezegendir.

4.

Yukarıda verilen modelde bazı gezegenlerin Güneş'e olan uzaklıklarına göre sıralaması verilmiştir.

Buna göre hangi iki gezegenin yeri değiştirilirse hata düzeltilenektir?

- A) Dünya - Venüs
B) Mars - Dünya
C) Mars - Venüs
D) Merkür - Mars

5. Aşağıdaki gezegenleri gruplandırdığımızda hangisi dışarıda kalır?

- A) Mars B) Neptün
C) Dünya D) Venüs

6. Güneş Sistemi ile ilgili aşağıda verilen ifadelerden hangisi yanlıştır?

- A) Samanyolu gök adası içinde yer alır.
B) Güneş'e en uzak gezegen Uranüs'tür.
C) En büyük gezegen Jüpiter'dir.
D) Merkür'ün halkası ve uydusu yoktur.

7. Aşağıdaki gezegenlerden hangisi diğerlerine göre en büyüktür?

- A) Satürn B) Venüs
C) Mars D) Uranüs

8. Satürn, Merkür, Dünya, Jüpiter

Yukarıda verilen gezegenleri büyüklüklerine göre kıyasladığımızda aşağıdaki seçeneklerden hangisi doğru olur?

- A) Merkür > Dünya > Satürn > Jüpiter
B) Satürn > Jüpiter > Dünya > Merkür
C) Jüpiter > Dünya > Satürn > Merkür
D) Jüpiter > Satürn > Dünya > Merkür

9. İnsanların gitmek için uzay çalışmaları yaptığı gezegen aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Mars
B) Merkür
C) Ay
D) Venüs

10.

Venüs

A

B

C

Satürn

Güneş Sisteminde Güneş'e yakınlıklarına göre sıralanarak hazırlanmış olan şekilde A, B, C ile gösterilen gezegenlere hangisi yazılamaz?

- A) Dünya
B) Jüpiter
C) Uranüs
D) Mars

11.

Mars

Güneş Sisteminde Güneş'e olan uzaklıklarına göre hazırlanmış şekilde X ve Y gezegenleri aşağıdakilerden hangisi olabilir?

X	Y
A) Merkür	Neptün
B) Venüs	Dünya
C) Jüpiter	Satürn
D) Jüpiter	Neptün

12. Güneş Sistemindeki ilk dört gezegen karasal (iç) gezegendir.

Bu bilgiye göre aşağıdakilerden hangisi karasal gezegen değildir?

- A) Merkür
B) Mars
C) Dünya
D) Uranüs

13. Anlamı yıldız şeklindeki gök cismi olan küçük gezegenlere ne ad verilir?

- A) Uydu
B) Yıldız
C) Asteroid
D) Meteor

KİLİT BİLGİ

Gezegenler

1. Merkür

- Güneş'e en yakın gezegendir.
- Güneş sisteminin en küçük gezegenidir.
- Uydusu ve halkası yoktur.
- Yüzeyi kraterlerle kaplıdır.

2. Venüs

- Venüs'ün dönüş yönü diğer gezegenlerden farklı olarak doğudan batıya dönmektedir.
- Atmosferindeki yoğun karbondioksit nedeniyle sera etkisinden dolayı çok sıcak bir gezegendir. (400 °C)
- Uydusu ve halkası yoktur.
- Dünya'nın ikizidir. (Yaklaşık Dünya ile aynı büyüklüktedir.)
- Venüs'ün diğer ismi Çoban Yıldızı'dır.

3. Dünya

- Üzerinde yaşam olduğu bilinen tek gezegendir.
- Tek uydusu Ay'dır.
- Halkası yoktur.
- Mavi gezegen olarak bilinir.
- Yüzeyinin 3/4'ü sudur.

4. Mars

- İki uydusu vardır.
- Halkası yoktur.
- Kızıl gezegen olarak bilinir.

KİLİT BİLGİ

5. Jüpiter

- Güneş sisteminin en büyük gezegenidir.
- 67 uydusu vardır.
- Etrafında halkası vardır.

6. Satürn

- 62 uydusu vardır.
- Etrafında halkası vardır.
- Jüpiter'den sonra ikinci büyük gezegendir.
- En büyük uydusu Titan'dır.

7. Uranüs

- 27 uydusu vardır.
- Çevresinde ince bir halkası vardır.
- Dönüş şekli yuvarlanan varil gibidir.
- Zehirli gazlardan oluşan atmosferi vardır.
- Güneş Sisteminin 3. büyük gezegenidir.

8. Neptün

- 14 uydusu vardır.
- Çok ince bir halkası vardır.
- Güneş sisteminin en uzak ve en soğuk gezegenidir.
- Mavi renkli gezegendir.

1. Asteroidler birçok yerde bulunur.

Ana asteroid kuşağı hangi iki gezegen arasındadır?

- A) Dünya - Mars
- B) Merkür - Venüs
- C) Uranüs - Neptün
- D) Mars - Jüpiter

2. Aşağıdaki gezegenlerden hangisi Dış gezegen değildir?

- A) Mars
- B) Uranüs
- C) Jüpiter
- D) Satürn

3. Aşağıda verilen gezegenlerden hangisi Karasal Gezegendir?

- A) Neptün
- B) Satürn
- C) Uranüs
- D) Venüs

4. Aşağıda verilen gezegenlerden hangisi Dev Gaz Gezegen değildir?

- A) Uranüs
- B) Jüpiter
- C) Merkür
- D) Satürn

5. Gezegenlerin etrafında belli bir yörünge-
de dolanan gök cisimlerine uydular denir.

Aşağıda verilen hangi gezegenin uydusu yoktur?

- A) Dünya
- B) Venüs
- C) Jüpiter
- D) Mars

6. Meteorların, Dünya dışında düştükleri gezegenin yüzeyinde oluşturdukları çukurlara denir.

Yukarıdaki tanımda bulunan boşluğa aşağıdakilerden hangisi getirilmelidir?

- A) Meteor
- B) Gök taşı çukuru
- C) Meteor çukuru
- D) Gök taşı

7. Güneş Sisteminde bulunan gezegenler ile ilgili verilen ifadelerden hangisi yanlıştır?

- A) İlk dört gezegen iç gezegendir.
- B) Son dört gezegen gazsal gezegendir.
- C) İlk dört gezegen karasaldır.
- D) Jüpiter, Satürn, Uranüs, Neptün iç gezegendir.

8. Karbondioksit gazı içeren atmosferinden dolayı sera etkisi oluşur. Dolayısıyla en sıcak gezegendir.

Yukarıdaki bilgide bahsedilen gezegen aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Merkür
- B) Dünya
- C) Mars
- D) Venüs

9. Güneş tutulmasında Güneş, Dünya ve Ay hangi sıralamada olur?

- A) Ay - Güneş - Dünya
B) Güneş - Ay - Dünya
C) Güneş - Dünya - Ay
D) Dünya - Güneş - Ay

10. Güneş tutulması esnasında Ay hangi evdedir?

- A) Yeniay
B) Dolunay
C) İlk dördün
D) Son dördün

11. Ay tutulmasında Güneş, Dünya ve Ay hangi sıralamada olur?

- A) Güneş - Ay - Dünya
B) Dünya - Güneş - Ay
C) Ay - Güneş - Dünya
D) Güneş - Dünya - Ay

12. Ay tutulması esnasında Ay hangi evdedir?

- A) Yeniay
B) Dolunay
C) İlk dördün
D) Son dördün

13. Güneş tutulması hangi seçenekte doğru verilmiştir?

- A) Güneş, Dünya ile Ay arasında
B) Ay, Dünya yan yana, Güneş karşıda
C) Ay, Güneş ile Dünya arasında
D) Dünya, Güneş ile Ay arasında

14. Ay tutulması ile ilgili,

- I. Dünya, Ay ile Güneş'in arasında olur.
II. Dünya, Ay'ın gölgesinde kalır.
III. Güneş ışığını yansıtmadığı için Ay'ı göremeyiz.

ifadelerinden hangileri doğrudur?

- A) Yalnız I
B) I ve III
C) Yalnız II
D) I - II - III

15. Ay tutulması hangi seçenekte doğru verilmiştir?

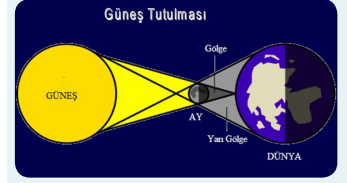
- A) Güneş, Dünya yan yana, Ay karşıda
B) Dünya, Güneş ile Ay arasında
C) Ay, Güneş ile Dünya arasında
D) Güneş, Dünya ile Ay arasında

16. Gündüz gökyüzünde hiç bulut olmasına rağmen bir süre Güneş'in görünmez olması aşağıdakilerden hangi olay ile açıklanabilir?

- A) Güneş tutulması
B) Gece
C) Meteor yağmuru
D) Ay tutulması

KİLİT BİLGİ

Güneş ve Ay Tutulması

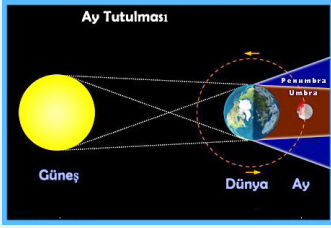
Güneş tutulması gölge oluşumlarıyla ilgili olup ışığın doğrusal yolla yayıldığını gösteren bir tabiat olayıdır. Ay, Dünya ve Güneş'in hareketleri sırasında gerçekleşir.

Ay Dünya'nın etrafında hareket ederken Dünya ile Güneş arasına girer. Bu durumda Ay, Dünya üzerinde bazı bölgelerde gölge oluşumuna sebep olur. O bölgede Güneş görünmez. Dünya'nın bu bölgesindeki insanlar, Güneş'i tam olarak görmezler. Ortalık kararır ve hava biraz soğur. Güneş'in görülmediği bu duruma güneş tutulması adı verilir. Dünya üzerinde gölge oluşan bölgelerde yaşayan insanlar güneş ışığını göremezler. Güneş tutulmasını Ay'ın gölgesinin düştüğü bölgelerde bulunan insanlar görebilir.

Güneş tutulması çok seyrek meydana gelir.

Ay, Güneş'le Dünya'nın arasından çıkınca Güneş ışınları Dünya'nın o bölgesini yeniden aydınlatmaya başlar ve Güneş tutulması sona ermiş olur.

KİLİT BİLGİ

Ay'ı açık havalarda, yeni ay olmadığı zamanlar pırl pırl görürüz. Ama bazen, görünmesi gerektiği halde, Ay bir süre için gök yüzünden sanki kaybolur. Ay'ın görünmeyeceğini bilim adamları önceden bildirirler, gazeteler saat vererek Ay tutulacağını yazarlar.

Ay ve Dünya dönüşlerine devam ederken, Dünya, Ay'la Güneş arasına girer. Bu durumda Güneş ışınları Dünya tarafından tutulur. Dünya'nın gölgesi Ay'ın üzerine düşer. Bu yüzden Ay Güneş'ten ışık almaz. O zaman ay yavaş yavaş kararmaya başlar. Ay'ın yavaş yavaş kararmaya başladığı an, yer küresi (Dünya) konisi içine girmeye başlayınca, yerin gece tarafında olan insanlar, Ay'ın bir kısmını karanlık görürler. Buna Ay'ın kısmî tutulması denir.

Ay dünya etrafındaki hareketine devam ederek gölge konisi içine girerse, o zaman Ay'ın parlak olan yüzünü göremeyiz. Bu durumda Ay'ı tamamen tutulmuş görürüz ki buna da Ay'ın tam tutulması adı verilir.

1. I. Dünya, Güneş ve Ay'ın birlikte hareketi sonucu oluşur.
II. Güneş ışınları engellenir.
III. Tüm Dünyada gözlenir.

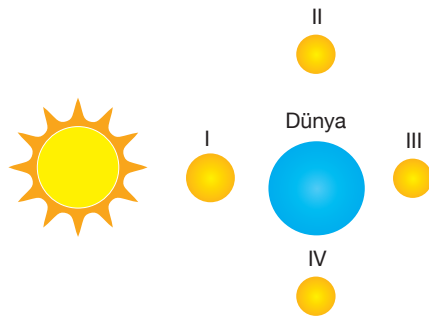
Yukarıdakilerden hangileri Güneş tutulması ile ilgili olarak doğrudur?

- A) I - II B) II - III
C) I - III D) I - II - III

2. **Güneş ve Ay tutulmasında aşağıdakilerden hangisi etkili değildir?**

- A) Güneş'in hareket etmesi
B) Işık ile gerçekleşmesi
C) Ay'ın hareket etmesi
D) Dünya'nın hareket etmesi

3.

Yukarıdaki şekle göre Güneş tutulması gerçekleşmesi için Ay hangi konumda bulunmalıdır?

- A) I B) II C) III D) IV

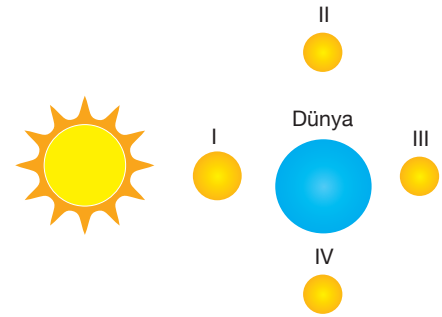
4. **Gece gökyüzünde Ay'ı gözlemleyemiyorsak,**

- I. Dolunay vardır.
II. Yeniay vardır.
III. Ay tutulması vardır.

İfadelerinden hangileri doğrudur?

- A) Yalnız I B) II - III
C) I - III D) I - II - III

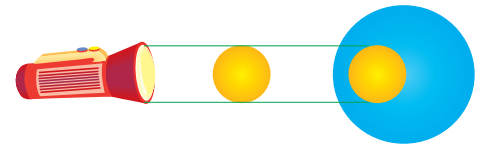
5.

Yukarıdaki şekle göre Ay tutulması gerçekleşmesi için Ay hangi konumda bulunmalıdır?

- A) I B) II C) III D) IV

6.

Yukarıdaki görselde hangi olay anlatılmaktadır?

- A) Güneş tutulması
B) Yıldız kayması
C) Güneş patlaması
D) Ay tutulması

1. Güneş tutulması ile ilgili aşağıda verilen ifadelerden hangisi yanlıştır?

- A) Ay, Dünya ile Güneş arasındadır.
B) Dünya'nın her yerinde gözlenir.
C) Gündüz vakti bir süre Güneş görünmez olur.
D) Her ay Güneş tutulması olmaz.

2. Aşağıdaki gezegenlerden hangisi gazsal gezegen değildir?

- A) Venüs
B) Neptün
C) Uranüs
D) Jüpiter

3. Ay tutulması ile ilgili aşağıda verilen ifadelerden hangisi yanlıştır?

- A) Dünya, Ay ile Güneş arasındadır.
B) Her ay Ay tutulması olmaz.
C) Ay görünmez olur.
D) Ay tutulmasında Ay Yeniay evresindedir.

4. Merkür, Neptün, Uranüs, Venüs

Yukarıda verilen gezegenleri karasal ve gazsal gezegen olarak sınıflandırdığımızda aşağıdaki seçeneklerden hangisi doğru olur?

Karasal	Gazsal
A) Merkür, Uranüs	Neptün, Venüs
B) Merkür, Venüs	Neptün, Uranüs
C) Venüs, Neptün	Merkür, Uranüs
D) Venüs, Uranüs	Merkür, Neptün

5. Aşağıda verilen gezegenlerden hangisi diğerlerine göre daha küçüktür?

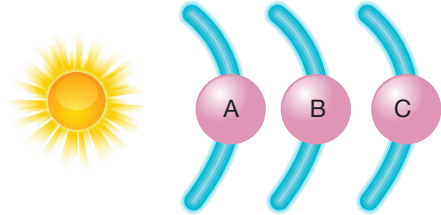
- A) Dünya
B) Satürn
C) Uranüs
D) Jüpiter

6. Satürn, Dünya, Jüpiter, Venüs

Yukarıda verilen gezegenleri iç ve dış gezegen olarak sınıflandırdığımızda aşağıdaki hangi seçenek doğru olur?

İç	Dış
A) Dünya, Venüs	Satürn, Jüpiter
B) Dünya, Jüpiter	Satürn, Venüs
C) Venüs, Satürn	Dünya, Jüpiter
D) Satürn, Jüpiter	Dünya, Venüs

7.

Yukarıda verilen resimde Güneş Sisteminde bulunan A, B, C gezegenleri ve Güneş'e olan uzaklıkları verilmiştir.

Buna göre A, B, C gezegenleri aşağıdakilerden hangisi olamaz?

A	B	C
A) Venüs	Dünya	Neptün
B) Venüs	Merkür	Mars
C) Mars	Satürn	Uranüs
D) Merkür	Dünya	Satürn

8. Aşağıdakilerden hangisi Güneş Sisteminde yer alan bir gezegen değildir?

- A) Satürn
B) Uranüs
C) Neptün
D) Orion

9. Güneş Sistemindeki en büyük ve en küçük gezegenler aşağıdakilerden hangisinde doğru verilmiştir?

- A) Jüpiter - Merkür
B) Satürn - Merkür
C) Jüpiter - Mars
D) Satürn - Mars

10. Aşağıdakilerden hangisi karasal (iç) gezegendir?

- A) Jüpiter
B) Dünya
C) Neptün
D) Uranüs

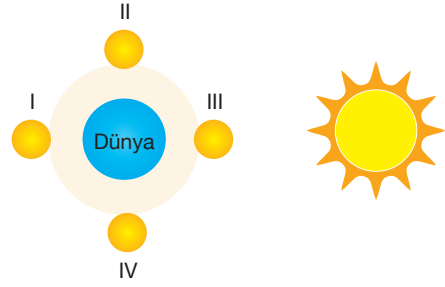
11. Aşağıda verilen gezegenlerden hangisi Dev Gaz gezegendir?

- A) Venüs
B) Mars
C) Merkür
D) Uranüs

12. Meteorların, Dünya atmosferine girdikten sonra yanarak Dünya yüzeyine düştüğünde aşağıdakilerden hangisi oluşur?

- A) Göktaşı çukuru
B) Meteor
C) Meteor çukuru
D) Gök taşı

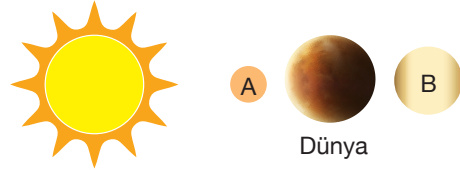
13.

Yukarıdaki şekle göre Güneş tutulması gerçekleşmesi için Ay hangi konumda bulunmalıdır?

- A) I
B) II
C) III
D) IV

14.

Güneş Sisteminde, Güneş'e olan uzaklıklarına göre hazırlanmış şekilde A ve B gezegenleri aşağıdakilerden hangisi olabilir?

A	B
A) Venüs	Neptün
B) Jüpiter	Uranüs
C) Merkür	Venüs
D) Satürn	Merkür

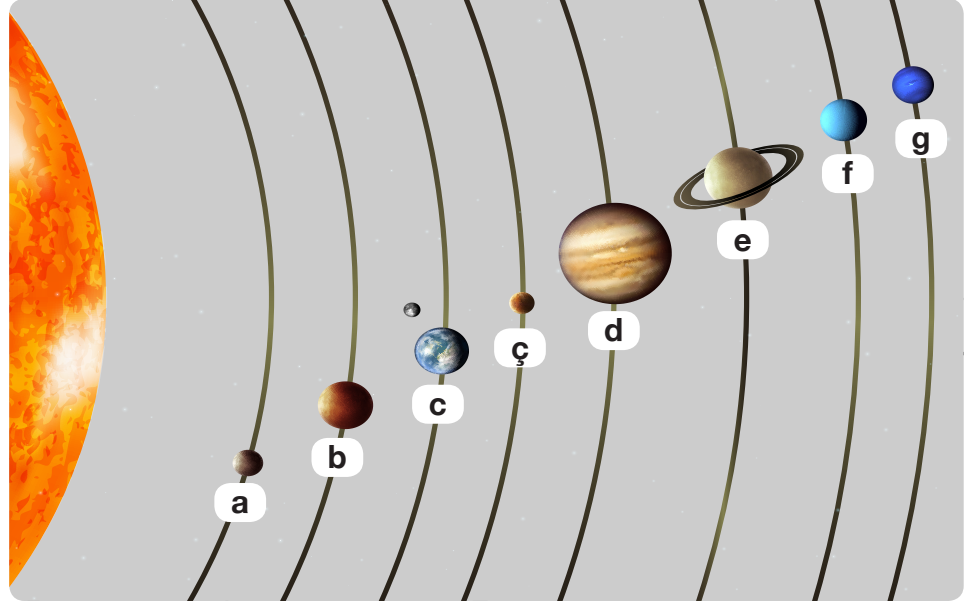
15. Güneş ve Ay tutulması esnasında Ay hangi evrede dir?

Güneş Tutulması	Ay Tutulması
A) İlk dördün	Son dördün
B) Yeniay	Dolunay
C) Dolunay	Yeniay
D) Son dördün	İlk dördün

Etkinlik 1

Güneş Sisteminde bulunan gezegenlerin adlarını Güneş'e uzaklıklarına göre yazınız.

- a.
 b.
 c.
 ç.
 d.
 e.
 f.
 g.

Etkinlik 2

Aşağıdaki tabloda gezegenlerin özelliklerini kutucuklara işaretleyiniz.

Dünya	İç Gezegen ☐	Dış Gezegen ☐	Karasal ☐	Gazsal ☐
Jüpiter	İç Gezegen ☐	Dış Gezegen ☐	Karasal ☐	Gazsal ☐
Uranüs	İç Gezegen ☐	Dış Gezegen ☐	Karasal ☐	Gazsal ☐
Merkür	İç Gezegen ☐	Dış Gezegen ☐	Karasal ☐	Gazsal ☐
Mars	İç Gezegen ☐	Dış Gezegen ☐	Karasal ☐	Gazsal ☐
Venüs	İç Gezegen ☐	Dış Gezegen ☐	Karasal ☐	Gazsal ☐
Neptün	İç Gezegen ☐	Dış Gezegen ☐	Karasal ☐	Gazsal ☐
Satürn	İç Gezegen ☐	Dış Gezegen ☐	Karasal ☐	Gazsal ☐

Etkinlik 3

Aşağıda verilen gezegenleri verilen özellikler ile eşleştiriniz.

Güneş Sistemi'nin en uzak gezegenidir.

Güneş Sistemi'nin en büyük gezegenidir.

Kızıl Gezegen

Güneş'e en yakın gezegendir.

"Dünya'nın ikizi" olarak bilinen gezegendir.

Yaşadığımız gezegen.

Yuvarlanan bir varil gibi yan yatmış gibi dönen gezegendir.

En büyük 2. gezegendir.

JÜPİTER

MERKÜR

VENÜS

SATÜRN

MARS

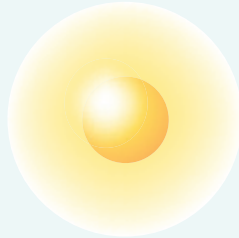
NEPTÜN

URANÜS

DÜNYA

Etkinlik 4

Aşağıda verilen görsellere Güneş Tutulması, Ay Tutulması'na göre Ay'ın konumları çiziniz.

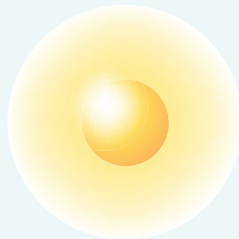

Güneş

Dünya

Güneş Tutulması

Güneş

Dünya

Ay Tutulması

Etkinlik 5

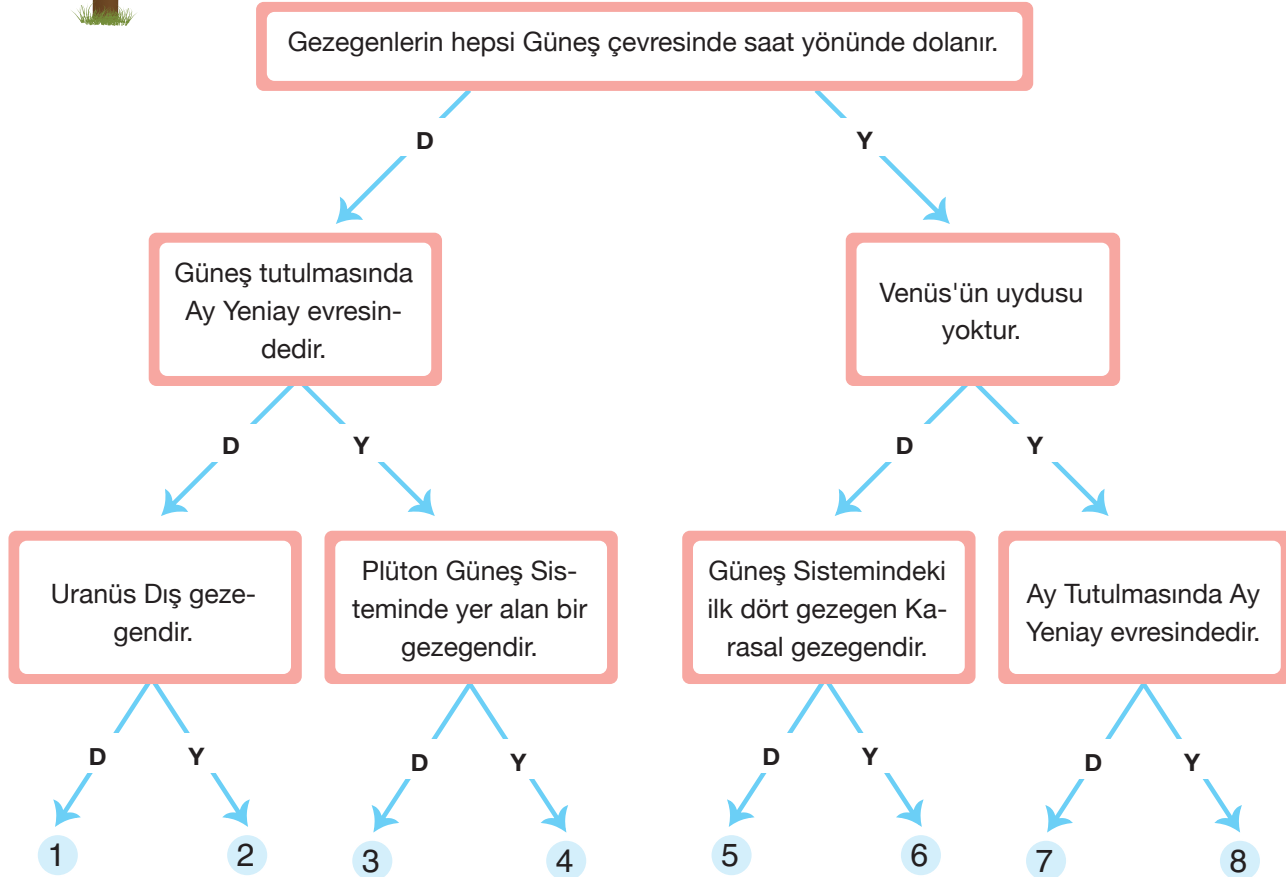
Aşağıda boş bırakılan yerleri verilen uygun kelimelerle doldurunuz.

- Güneş Sistemi'nin en büyük gezegeni'dir.
- Yıldız kayması olarak bilinen olay tarafından oluşur.
- Güneş'e en yakın gezegen'dür.
- Merkür, Venüs, Dünya ve Mars gezegenlerdir.
- diğer ismi Çoban Yıldızı'dır.
- Jüpiter, Satürn, Uranüs ve Neptün gezegenlerdir.
- Güneş Sistemi'nde gezegen vardır.
-Kızıl gezegen olarak bilinir.

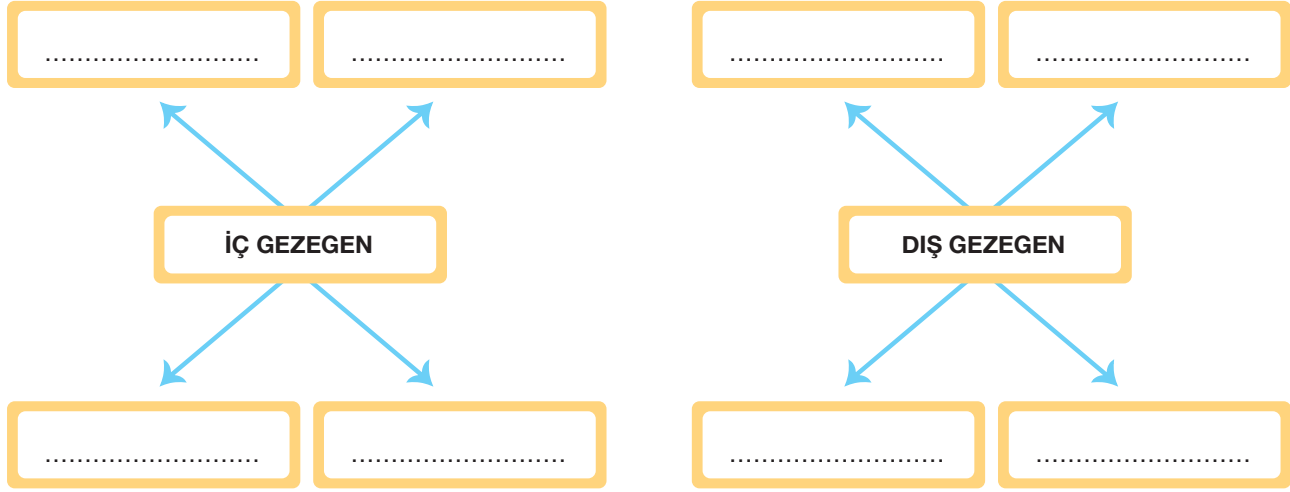
Etkinlik 6

Aşağıdaki tanılayıcı ağaçta doğru çıkışı bulunuz.

Etkinlik 7

Güneş Sisteminde bulunan gezegenleri yapılarına göre gruplandırınız.

Etkinlik 8

Güneş Sisteminde bulunan gezegenleri yapılarına göre gruplandırınız.

